

Patientsäkerhetsberättelse för Gamlebo vård och omsorgsboende – profil

År 2021

Datum och ansvarig för innehållet

2022-03-01 Nikolay Minkin

Mallen är framtagen av Sveriges Kommuner och Landsting, reviderad 181017

Innehåll

PATIENTSÄKERHETSBERÄTTELSE	1
FÖR GAMLEBO VÅRD OCH OMSORGSBOENDE – PROFIL..	1
Sammanfattning	3
STRUKTUR.....	4
Övergripande mål och strategier	4
Organisation och ansvar	4
Samverkan för att förebygga vård skador	5
Patienters och närståendes delaktighet	6
Hälso- och sjukvårdspersonalens rapporteringsskyldighet.....	6
Klagomål och synpunkter.....	7
Egenkontroll.....	7
PROCESS - Åtgärder för att öka patientsäkerheten	8
Riskanalys	9
RESULTAT OCH ANALYS	9
Avvikelser	9
Händelser och vård skador	9
Mål och strategier för kommande år	9

Sammanfattning

Gamlebo vård och omsorgsboende – profil har två sjuksköterskor som arbetar heltid, vilket ger bra förutsättningar för bl. a. utveckling av kvalitetsarbete samt säkerhetsställandet av patientsäker läkemedels-hantering. Vi har minskat läkemedelsavvikelserna och vi har en väl fungerande kontroll av narkotikaklassade läkemedel.

Delegeringsarbetet fungerar väl och följer gällande riktlinjer.

Teammöten på avdelningarna, som består av sjuksköterskor och omvårdnadspersonal samt även vid vissa tillfällen gruppleddare och biträdande enhetschef, genomförs varannan vecka per avdelning för att gemensamt komma fram till bästa förhållningssätt, bemötande och ge god vård och omsorg efter individens behov samt säkerställa att de som bor på Gamlebo ska ha en trygg tillvaro och en omsorg av god kvalité.

De boende har haft möjlighet att besvara en brukarenkät vars resultat är analyserat och handlingsplan framarbetat på arbetsplatsträffar.

Vi har jobbat aktivt med att de boende som har Hepatit C ska länkas till infektionsmottagningen på KS Huddinge sjukhus och där behandla sin smitta. Det har resulterat i att två boende under 2021 helt läkt ut sin Hepatit C.

Vi har jobbat mycket med motivationsarbete i vårt samarbete med mobilt tandvårdsteam från Oral Care, vilket inneburit att så gott som alla boende någon gång under 2021 munhälsobedömts eller besökt tandhygienist/tandläkare.

En pandemi har påverkat i princip hela året som gått och självklart inverkat på våra resurser. När det gäller de övergripande målen för 2021 så är de delvis uppnådda:

Samarbetet med andra vårdgivare och socialtjänst genom samordnad individuell planering (SIP), kan nu sägas vara etablerat men kommer att fortsätta utvecklas. Vi har fortsatt att arbeta aktivt med att få våra boende att betala sina hyresavgifter till sin stadsdel. Genom att få stadsdelarna att ställa mer krav på detta så återstår mindre medel för våra boende att köpa narkotika/alkohol.

Boendet arbetar fortsatt aktivt med att inkludera anhöriga/godman/förvaltare i samarbetet kring individen. Detta har visat sig vara komplicerat då de boendes familjer ofta är splittrade eller närstående saknas.

Det kontinuerliga arbetet med att lägga in avvikelser i VODOK (dokumentationssystem) fortgår och följs upp av medicinsk ansvarig sjuksköterska (MAS) på regelbundna möten.

Vi har under senaste åren sett att vår målgrupp har förändrats, de som blir erbjuden en plats på Gamlebo har till större del ett blandmissbruk och inte som tidigare ett renodlat alkohol bruk. Åldern har dessutom sjunkit och de är allt yngre vid inflyttning, från 58år och uppåt. Det har därför blivit etablerat med substitutionsbehandling på Gamlebo för de tunga missbrukare som är anslutna till ett program såsom via LARO eller Resursteamet. Under 2021 hade vi fyra boende med etablerad Metadonbehandling.

Ett antal konkreta mål är uppsatta för 2022. De gäller ytterligare förbättringar av patientsäkerheten och på några punkter är det en fortsättning på målen ovan.

STRUKTUR

Övergripande mål och strategier

SFS 2010:659,3 kap. 1 § och SOSFS 2011:9, 3 kap.

Socialnämnden ska vid Gamlebo bedriva en jämlik vård. De boende ska erbjudas en god och säker vård genom ett aktivt patientsäkerhetsarbete.

Organisation och ansvar

SFS 2010:659,3 kap. 9 § och SOSFS 2011:9, 7 kap. 2 §, p 1

Biträdande enhetschef ansvarar för att verksamheten tillgodoser hög patientsäkerhet, god kvalitet och effektivitet. Biträdande enhetschef har det löpande ansvaret för att verksamheten uppfyller de krav medicinsk ansvarig sjuksköterska ställer, utifrån att den enskilde ska tillförsäkras en god och säker vård.

Medicinsk ansvarig sjuksköterska (MAS) ansvarar för att det finns rutiner för:

Att kontakt tas med läkare eller annan hälso- och sjukvårdspersonal när en patients tillstånd fordrar det, att beslut om att delegera ansvar för vårduppgifter är förenliga med säkerheten för patienterna, att anmälan görs till den nämnd, som har ledningen av hälso- och sjukvårdsverksamheten, om en patient i samband med vård eller behandling drabbats av eller utsatts för risk att drabbas av allvarlig skada eller sjukdom.

Att patienterna får en säker och ändamålsenlig hälso- och sjukvård av god kvalitet inom kommunens ansvarsområde.

Att journaler förs i den omfattning som föreskrivs i patientdatalagen

Att patienten får den hälso- och sjukvård som en läkare förordnat om.

Att rutinerna för läkemedelshanteringen är ändamålsenliga och väl fungerande.

Sjuksköterska följer kontinuerligt upp sitt dagliga arbete samt utför risk- och preventionsbedömningar för respektive patient. De ansvarar också för att insatser av hälso- och sjukvård utförs och måluppfyllelse fortlöpande utvärderas. Detta har bland annat inneburit att de boende som hade kroniska venösa bensår nu blivit av med dessa.

Vi har därför under 2021 haft färre rena omläggningar men desto mer förebyggande insatser såsom daglig salva och ibland lindning av ben.

Samverkan för att förebygga vård skador

SOSFS: 2011:9,4 kap. 6 §, 7 kap. 2 § p 3

Enligt gällande regelverk finns samverkansöverenskommelse upprättad med landstinget avseende läkarmedverkan. Överenskommelsen reglerar insatsernas omfattning och innehåll, bland annat avseende tillgänglighet, uppföljning av behandlingsinsatser, läkemedelsanvändning och medicinsk vårdplanering.

Detta innebär för Gamlebo att en allmänläkare finns på plats en förmiddag varje vecka. Enligt överenskommelsen ska även en psykiater finnas tillgänglig för konsultation med besök på boendet var 14:e dag. Region Stockholm har inte heller i år kunnat fullfölja det åtagandet.

Boende på Gamlebo har fri medicin, kostnaden står Gamlebo för.

Vad gäller sjuksköterska under jourtid finns ett avtal med närliggande äldreboendet Stureby vård- och omsorgsboende om beredskapssjuksköterska kvällar, nätter och helger. Gällande tillgång till arbetsterapeut och fysioterapeut finns ett avtal med Stureby Rehab. Vi har under 2021 haft många boende med ett ökat omvårdnadsbehov och vi har därför utvecklat vårt samarbete med fysioterapeut och arbetsterapeut, de ingår nu naturligt i teamet kring dessa boende.

För att underlätta samarbete mellan olika aktörer samt göra de boende delaktiga försöker Gamlebo ha samordnade individuella planer. Ett flertal sådana möten har genomförts men kan fortsätta att utvecklas. Mycket av kontakten med anhöriga, god man/förvaltare sker via telefon/mail eller på plats av kontaktpersonen.

Ett sätt för Gamlebo att kunna påverka intaget av alkohol/andra substanser är att samarbeta med stadsdelarna om hyresavierna. Om de

---

sätter mer press på de boende att göra rätt för sig så återstår mindre medel att lägga på farliga substanser. Ett stort motivationsarbete följer med detta men har visat sig ge ett gott resultat i flera fall.

Regelbundna teammöten har under 2021 etablerats som en arbetsform. Varannan vecka tar kontaktpersonen, tillsammans med övrig personal och sjuksköterskor, upp en specifik boende med genomgång av genomförandeplan, riskanalyser och diskussion om förbättringar av vården kring individen.

Patienters och närståendes delaktighet

SFS 2010:659 3 kap. 4 §

När det gäller anhörigkontakt så är verkligheten den att det inte finns så många närstående till de boende på Gamlebo. Under 2021 har därför inget informationsmöte hållits men när det gäller några boende så har anhöriga bjudits in för samtal och presentation av boendet. Arbetet med att försöka ordna ett informationsmöte för anhöriga och inte minst gode män fortgår dock.

Hälso- och sjukvårdspersonalens rapporteringsskyldighet

SFS 2010:659, 6 kap. 4 § och SOSFS 7 kap. 2 § p 5

Alla medarbetare på Gamlebo har kunskap om rutiner för rapportering av avvikelser och har skyldighet att rapportera och direkt åtgärda en händelse. När en avvikelse bedöms som allvarlig rapporteras detta till biträdande enhetschef som i sin tur tar ställning till om informationen förs vidare till överordnad chef och uppdragsgivaren. Om det är en allvarlig hälso- och sjukvårdsavvikelse rapporteras detta till medicinsk ansvarig sjuksköterska.

Vid inflyttning och över tid genomförs relevanta riskbedömningar av omvårdnadsansvarig sjuksköterska. Vid identifierad risk upprättas normalt en hälsoplan som kontinuerligt följs upp. På Gamlebo finns dock en inbyggd svårighet att förebygga fall och undernäring då de boende ofta har ett pågående substansbruk. Många av fallen beror på berusning och det är svårt att kunna följa upp patienternas näringsintag. Många har under lång tid levt som hemlösa med substansbruk och många gånger psykisk ohälsa. Matvanorna är ofta annorlunda än på ett vanligt boende för äldre.

Vi har därför haft regelbundna möten med MAS, sjuksköterska och verksamhetschef för rådgivning och för att hitta en bra nivå.

Klagomål och synpunkter

SOSFS 2011:9, 5 kap. 3 och 6§§, 7 kap 2 § p 6,

Vid klagomål och synpunkter som anses allvarliga rapporterar Biträdande enhetschef vidare till medicinsk ansvarig sjuksköterska och/eller enhetschefen.

Klagomålet tas sedan upp på arbetsplatsträff. Rutiner ses vid behov över med syfte att tydliggöra och förbättra arbetssättet. Återkoppling ges till den som lämnat synpunkt och/eller klagomål.

Ett forum för de boende att få lämna klagomål kan vara på boende mötena en gång/månad eller direkt till biträdande enhetschef eller gruppleddare.

Egenkontroll

SOSFS 2011:9, 5 kap. 2§, 7 kap. 2 § p 2

Egenkontroll av olika delprocesser och rutiner genomförs regelbundet av biträdande enhetschef och sjuksköterskor, till exempel kontrollräkning av narkotika klassade läkemedel och uppföljning av delegerade arbetsuppgifter. Statistik förs över vårdrelaterade infektioner och basala hygienrutiner/klädregler följs upp.

En årlig uppföljning av medicinsk ansvarig sjuksköterska är gjord för 2021 utifrån riktlinjer och lokala regler. En sammanställning har gjorts av boendets avvikelser:

Boendet har noterat 333 st fall under 2021. Av dessa var alla utom ca 44 st under påverkan av alkohol eller andra droger. De 44 fallen utan substanspåverkan berodde oftast på egen förflyttning från säng till rullstol.

Ett fall 2021 ledde till fraktur eller sjukhusvård.

12 st läkemedelsavvikelser skrevs varav de flesta berodde på felaktig eller utebliven dos. Ingen med allvarlig påföljd för patienten i fråga.

PROCESS - Åtgärder för att öka patientsäkerheten

SFS 2010:659, 3 kap. 10 § p 2

Arbetet med att utveckla kvalitet och patientsäkerhet har fortgått under 2021 eftersom boendet nu har två heltidsanställda sjuksköterskor. Verksamheten har regelbundna möten med medicinsk ansvarig sjuksköterska, sjuksköterska och verksamhetschef i syfte att utveckla och kvalitetssäkra verksamheten.

Just detta år så har mycket av arbetet handlat om att skydda de boende och personalen från Covid-19. Skyddsutrustning har alltid funnits tillgänglig och hygienrutinerna har skärpts. Ett bevis på att det har fungerat är att Gamlebo endast haft två konstaterat fall av Covid-19. Provtagning har dock skett på många, dels vid misstänkta symtom men även efter externa inläggningar på sjukhus eller vid inflyttning. En stor del i denna framgång är det motivationsarbete som lett till att 26 av 29 boende tagit emot tre doser vaccin mot Covid – 19.

Riskbedömningar på de boende har gjorts regelbundet just på grund av de inbyggda svårigheter att följa vårdplaner som följer substansbruket.

Kontaktmannaskapet är väl utvecklat på Gamlebo och riskanalys ur ett brukarperspektiv genomförs enligt rutin och dokumenteras av kontaktpersonen i den sociala akten. Just att vara kontaktperson är lite speciellt på boendet då det läggs mycket tid och ansvar på detta, att få den boende att klara av såväl vardagen som sjukhusbesök och betalning av räkningar. Detta motivationsarbete tar mycket tid men resulterar i att de boende lever ett sundare och mer säkert liv.

Brandrisken är en vanligt förekommande risk då många av de boende är rökare. Hela personalstyrkan har därför varit på brandutbildning 2018. Vi har under 2021 fortsatt se över risker på de boendes rum, bland annat sänggrökning. Gamlebo jobbar också aktivt med att få bort rökningen inomhus på rummen. De nyinflyttade har rökförbud i dessa och brandsäkra rökrum är iordningställda på varje våningsplan. En arbetsgrupp har jobbat med denna fråga för att minska brandrisken men även för att skapa en bättre arbetsmiljö.

I vissa högriskfall har patientspecifika rutiner arbetats fram, det kan gälla att endast få röka utomhus, att ha en medföljare på grund av risk att bränna sig på glöd, att inte få ha tändare och cigaretter själv på sitt rum. Oftast finns det ett samförstånd med den boende om dessa åtgärder.

En annan risk är våld mellan de boende eller mot personalen. Ett sätt att hantera det är löpande motiverande samtal från personalen med påminnelse om Gamlebos husregler. Ibland har frågan tagits upp på boendemöten och vid specifika fall får den boende ett enskilt samtal med biträdande enhetschef/gruppledare. Positivt är att ingen boende under året tvingats bli utskriven till annan verksamhet pga. upprepade hot och vålds situationer. Gamlebo arbetar aktivt med att försöka uppmuntra de boende som har Hepatit C att ha en regelbunden kontakt med infektionsmottagningen på Huddinge sjukhus och fullfölja läkemedelsbehandling för att bli botade. Under 2021 blev två boende helt utläkt från sin Hepatit C.

Vi har under 2021 haft ett aktivt samarbete med Oral Care, där boendets uppgift främst varit motiverande till att ta emot vård från tandläkare och tandhygienist. Detta är viktigt eftersom de boende tillhör en grupp som har eftersatt munhälsa.

Riskanalys

SOSFS: 2011:9, 5 kap. 1 §, 7 kap 2§ p 4

Risker identifieras främst genom avvikelser samt under teammöten, i arbetsplatsträffar och dialogmöten med medicinsk ansvarig sjuksköterska.

RESULTAT OCH ANALYS

SFS 2010:659, 3 kap. 10 § p 3

Avvikelser

Avvikelser rapporteras till biträdande enhetschef och sjuksköterska som lägger in dem i verksamhetssystemet. Under 2021 har arbetet med avvikelserapportering etablerats i form av kontinuerliga rapporteringar in i verksamhetssystemet VODOK och därmed rapporterats vidare till medicinsk ansvarig sjuksköterska.

Händelser och vård skador

Under 2021 hade Gamlebo ingen Lex Maria eller Lex Sarah och inga anmälningar till IVO, inspektionen för vård och omsorg.

Mål och strategier för kommande år

Övergripande mål och strategier för 2022 är dessa:

Fortsatt samarbete med hygiensjuksköterska samt att vi ser över hygienrutiner regelbundet. I detta mål ingår att försöka få så många boende som möjligt att ta emot vaccin mot Covid – 19.

Fortsatt motivationsarbete för de boende som har Hepatit C att erbjudas kontakt med Huddinge infektionsmottagning för att genomgå behandling.

Tillsammans med medicinsk ansvarig sjuksköterska (MAS)/medicinsk ansvarig rehabilitering (MAR) utveckla samarbetet med arbetsterapeut och fysioterapeut.

Fortsatt arbete kring tydliga lokala rutiner gällande hälso- och sjukvårdslagen (HSL) för att säkerställa patientsäkerheten då beredskapssjuksköterska/ timvikarie är på plats.

Fortsatt aktivt samarbete med Oral Care för att kunna erbjuda de boende fullgod tandvård.

Arbeta med att få till läkarmedverkan psykiatrisk kompetens/kompetens inom missbruksområdet.

Att fortsätta och förfina vårt samarbete med stadsdelarna när det gäller att få våra boende att betala sina hyror och därmed få mindre medel över till alkohol och andra skadliga substanser.

Att personalen får gå utbildning i fallprevention.

Att fortsätta arbeta med att motverka brand- och hälsorisker med oaktsamt rökande av boende i deras lägenheter.